

ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Διδάσκων Χαράλαμπος Τσαρδανίδης (tsardanidis@aegean.gr). Καθηγητής, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Διάγουμε περίοδο σημαντικών αλλαγών στη πεδίο της διεθνούς πολιτικής. Οι παγκόσμιες υποθέσεις αντανakλούν την συνεχή αύξηση της παγκόσμιας αλληλεξάρτησης και δια-συνδεσιμότητας. Η παγκόσμια τάξη επηρεάζεται ολοένα και περισσότερο από νέες δυνάμεις. Παράλληλα κοινωνικές, οικονομικές και τεχνολογικές αλλαγές τροποποιούν συνεχώς τα δεδομένα εντός του διεθνούς συστήματος. Έναντι ενός γοργά μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος εγείρονται ερωτηματικά και προσφέρονται διαφορετικές απόψεις για το πώς μπορούμε να αντιληφθούμε καλύτερα το παγκόσμιο γίνεσθαι και τη δυναμική του. Το μάθημα 'Διεθνής Πολιτική: σύγχρονα ζητήματα και προβληματισμοί' έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να προσφέρει στους φοιτητές τα εργαλεία

για την επιτυχέστερη κατανόηση των κεντρικών ερωτημάτων και απόψεων που αφορούν τη σύγχρονη διεθνή πολιτική.

Στόχοι του μαθήματος:

Το μάθημα στοχεύει πρώτον να διευρύνει και να οξύνει την αντίληψη των φοιτητών σε σχέση με βαρύνοντα ζητήματα της διεθνούς πολιτικής και τις διαφορετικές οπτικές γωνίες μέσω των οποίων τούτα θεωρούνται. Δεύτερον, στοχεύει στο να συμβάλει στην ανάπτυξη της κριτική και αναλυτικής τους σκέψης σε σχέση με τους σύγχρονους προβληματισμούς που αφορούν τη διεθνή πολιτική. Για τούτο το λόγο το μάθημα είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε οι φοιτητές να ενασχοληθούν ενεργώς - μέσω οργανωμένης συζήτησης - στην κατανόηση των διαφορετικών προσεγγίσεων που αφορούν τα θέματα που καλύπτονται από την ύλη.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές αναμένονται να έχουν

- αποκτήσει άρτια γνώση κεντρικών ζητημάτων της σύγχρονης διεθνούς πολιτικής
- εξοικειωθεί με τους προβληματισμούς που συνοδεύουν τη μελέτη καίριων ζητημάτων της σύγχρονης διεθνούς πολιτικής.
- οξύνει την κριτική τους σκέψη ως προς την ανάλυση πτυχών που αφορούν τη διεθνή πολιτική.
- αναπτύξει σε υψηλό επίπεδο την ικανότητα συζήτησης πάνω σε θέματα διεθνούς πολιτικής.

Κριτήρια αξιολόγησης των φοιτητών.

Οι φοιτητές καλούνται να καταθέσουν, σε ημερομηνία που θα καθοριστεί από την διδάσκουσα, γραπτή εργασία 3.500 - 4.000 λέξεων συμπεριλαμβανομένων των υποσημειώσεων και της βιβλιογραφίας. Η εργασία συγκεντρώνει το 40% της συνολικής, τελικής βαθμολογίας του φοιτητού.

Μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων οι φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν σε γραπτή εξέταση η οποία συγκεντρώνει το 60% της συνολικής, τελικής βαθμολογίας του φοιτητού.

Βασικά εγχειρίδια:

Andrew Heywood, *Διεθνείς Σχέσεις και Πολιτική στην Παγκόσμια Εποχή* (Αθήνα, Κριτική, 2013).

ή/και

John Baylis, Steve Smith, Patricia Owens, *Η Παγκοσμιοποίηση της Διεθνούς Πολιτικής* (Θεσ/κη, Επίκεντρο, 2013).

Χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Ευρωπαϊκή Ένωση:

www.europa.eu.int

NATO:

www.nato.org

OHE:

www.un.org

United Nations Conference on Trade and Development:

www.unctad.org

World Trade Organization:

www.wto.org

International Monetary Fund:

www.imf.org

Διδακτικές ενότητες:

1. Εισαγωγή στην Παγκόσμια Πολιτική

Σκοπός

- Να αναλυθεί η έννοια της παγκόσμιας πολιτικής.
- Να εξεταστεί η φύση της παγκόσμιας πολιτικής και οι κύριες εξελίξεις που την καθιστούν κατάλληλη για τη μελέτη των παγκόσμιων υποθέσεων.
- Να προσδιοριστούν οι κύριες οπτικές ανάλυσης στην παγκόσμια πολιτική.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ολοκληρώνοντας την ενότητα αυτή οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Διακρίνουν γιατί χρησιμοποιούμε τον όρο παγκόσμια πολιτική.
- Να αναλύουν την έννοια της παγκόσμια πολιτική.
- Να προσδιορίζουν τις διάφορες οπτικές μέσα από τις οποίες μελετάμε την παγκόσμια πολιτική.

2. Το Ιστορικό πλαίσιο

Σκοπός

- Να εξεταστεί το ιστορικό πλαίσιο της σύγχρονης παγκόσμιας πολιτικής
- Να μελετηθούν οι εξελίξεις σταθμοί στην παγκόσμια ιστορία κατά τον 20^ο και 21^ο αιώνα.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ολοκληρώνοντας τη ενότητα αυτή , οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Αναγνωρίζουν τις κύριες εξελίξεις που διαμόρφωσαν την παγκόσμια ιστορία.
- Προσδιορίζουν τις κύριες αιτίες και τις συνέπειες των Παγκόσμιων Πολέμων
- Αξιολογούν το πώς ξεκίνησε και τελείωσε ο Ψυχρός Πόλεμος
- Προσδιορίζουν τους κύριους παράγοντες που διαμόρφωσαν την μεταψυχροπολεμική ιστορία.

3. Θεωρίες της παγκόσμιας πολιτικής

Σκοπός

- Να αποτιμηθούν οι κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις της παγκόσμιας πολιτικής.
- Να αναλυθούν σε βάθος οι δεσπόζουσες και οι κριτικές θεωρίες.
- Να προσδιοριστούν οι συνέπειες που έχει η παγκοσμιοποίηση στις θεωρίες αυτές.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ολοκληρώνοντας την ενότητα αυτή, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Προσδιορίζουν τους τρόπους με τους οποίους οι κριτικοί αναλυτές αμφισβητούν τις δεσπόζουσες προσεγγίσεις της παγκόσμιας πολιτικής
- Αναλύουν τις εμπειρικές και ηθικές συνέπειες της παγκόσμιας διασύνδεσης.

- Αξιολογούν τα θεωρητικά παραδείγματα αναφορικά με την κατανόηση της παγκόσμιας πολιτικής.

4. Η οικονομία σε μια παγκόσμια εποχή

Σκοπός

- Να μελετηθούν η φύση, ο βαθμός και οι συνέπειες της οικονομικής παγκοσμιοποίησης.
- Να προσδιοριστεί η εγγενής τάση του σύγχρονου παγκόσμιου καπιταλισμού να δημιουργεί κρίσεις.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ολοκληρώνοντας την ενότητα αυτή οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Αξιολογούν τα κύρια είδη του καπιταλισμού στο σύγχρονο κόσμο.
- Ερμηνεύουν καλύτερα την οικονομική παγκοσμιοποίηση.
- Κατανοούν τις διάφορες φάσεις της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

5. Ισχύς και Παγκόσμια Τάξη του 21ου αιώνα

Σκοπός

- Να μελετηθεί η φύση της παγκόσμιας ισχύος
- Να εξηγηθεί η μεταλλασσόμενη μορφή της παγκόσμιας τάξης τον 21^ο αιώνα
- Να μελετηθεί η περίπτωση της συμβολής της παγκόσμιας ισχύος και της τάξης στην ειρήνη και στη σταθερότητα.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ολοκληρώνοντας την ενότητα αυτή οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Προσδιορίζουν την έννοια της εξουσίας.
- Αξιολογούν πως, και σε ποιο βαθμό έχει αλλάξει η φύση της ισχύος.
- Απαντούν σε ποιο βαθμό η σημερινή παγκόσμια τάξη είναι πολυπολική.

6. Πόλεμος και Ειρήνη

Σκοπός

- Να εξεταστεί το πώς και το γιατί ξεσπά ένας πόλεμος.
- Να μελετηθεί η μεταλλασσόμενη φύση της διεξαγωγής του.
- Να προσδιοριστούν οι τρόποι με τους οποίους έχουν καταφέρει οι εμπόλεμες πλευρές να δικαιολογήσουν τον πόλεμο.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ολοκληρώνοντας την ενότητα αυτή οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Προσδιορίζουν το τι είναι ο πόλεμος και ποια είδη πολέμου υπάρχουν.
- Αναλύουν πως και σε ποιο βαθμό έχει αλλάξει ο χαρακτήρας του πολέμου στη μεταψυχροπολεμική εποχή.

7. Επίλυση διεθνών συγκρούσεων

Σκοπός

- Να εξεταστούν οι τρόποι επίλυσης των διεθνών διενέξεων
- Να αναλυθεί η διαδικασία της διαμεσολάβησης και των καλών υπηρεσιών
- Να προσδιοριστεί ο ρόλος και η αποδοτικότητα του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ολοκληρώνοντας την ενότητα αυτή οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Προσδιορίζουν ποιες οι είναι οι προϋποθέσεις για να επιλυθεί μια διεθνή διένεξη .
- Να αναλύουν σε ποιο βαθμό έχει αλλάξει ο χαρακτήρας και ο ρόλος των Ηνωμένων Εθνών στη μεταψυχροπολεμική εποχή.

8. Περιφερисμός και Παγκόσμια Πολιτική

Σκοπός

- Να αναλυθούν οι κινητήριες δυνάμεις και η σημασία του φαινομένου της περιφερειακής ολοκλήρωσης
- Να μελετηθεί η φύση της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ολοκληρώνοντας την ενότητα αυτή οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Προσδιορίζουν τι είναι η περιφερειακή ολοκλήρωση.
- Αξιολογούν γιατί έχει αυξηθεί η σημασία της.
- Αναλύουν τη φύση και τη σημασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

9. Διεθνής πολιτική και ενεργειακή ασφάλεια

Σκοπός

- Να εξεταστούν οι παράγοντες που διαμορφώνουν την ενεργειακή διπλωματία
- Να μελετηθούν οι στόχοι της ενεργειακής ασφάλειας στο πλαίσιο άσκησης της εξωτερικής /αμυντικής πολιτικής μιας χώρας
- Να προσδιοριστούν οι τρόποι με τους οποίους διεξάγεται η διπλωματία των αγωγών

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ολοκληρώνοντας την ενότητα αυτή οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Προσδιορίζουν την έννοια και το περιεχόμενο της ενεργειακής ασφάλειας
- Ερμηνεύουν καλύτερα τη σχέση μεταξύ ενεργειακής ασφάλειας και διεθνούς πολιτικής .
- Κατανοούν τις διαφορές εκφάνσεις τις ενεργειακής ασφάλειας στο χώρο της Μεσογείου

10. Οι μεγάλες δυνάμεις και η διεθνής πολιτική : ΗΠΑ

Σκοπός

- Να εξεταστεί ο ρόλος των ΗΠΑ στο σύγχρονο διεθνές σύστημα
- Να μελετηθεί σε ποιο βαθμό οι ΗΠΑ διατηρούν την ισχύ τους στη διεθνή πολιτική
- Να προσδιοριστούν και να αξιολογηθούν οι συμπεριφορές της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

- Προσδιορίσουν το ρόλο των ΗΠΑ στο σύγχρονο διεθνές σύστημα
- Να αναλύουν τον βαθμό επιρροής των ΗΠΑ στις διεθνείς υποθέσεις

11. Οι μεγάλες δυνάμεις και η διεθνής πολιτική : Κίνα

Σκοπός

- Να εξεταστεί ο ρόλος της Κίνας στο σύγχρονο διεθνές σύστημα
- Να μελετηθεί σε ποιο βαθμό η Κίνα αυξάνει την ισχύς της στη διεθνή πολιτική
- Να προσδιοριστούν και να αξιολογηθούν οι συμπεριφορές της εξωτερικής πολιτικής των Κίνας

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ολοκληρώνοντας την ενότητα αυτή οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Προσδιορίσουν το ρόλο της Κίνας στο σύγχρονο διεθνές σύστημα ποιες οι είναι οι προϋποθέσεις για να επιλυθεί μια διεθνή διένεξη .
- Να αναλύουν τον βαθμό επιρροής της Κίνας στις διεθνείς υποθέσεις

12. Οι μεσαίες δυνάμεις και η διεθνής πολιτική : Ρωσία και Τουρκία

Σκοπός

- Να αναλυθεί η έννοια της μεσαίας δύναμης
- Να μελετηθεί σε ποιο βαθμό η Ρωσία διατηρεί την ισχύ τους στη διεθνή πολιτική
- Να προσδιοριστούν και να αξιολογηθούν οι συμπεριφορές της εξωτερικής πολιτικής της Τουρκίας

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ολοκληρώνοντας την ενότητα αυτή οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Προσδιορίζουν τον ρόλο των μεσαίων δυνάμεων στη διεθνή πολιτική.
- Αξιολογούν πως, και σε ποιο βαθμό έχει μεταβληθεί η επιρροή της Ρωσίας στις διεθνείς υποθέσεις
- Απαντούν ποιοι είναι οι σημερινοί στόχοι της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής